

SWOT-analys för det digitala biblioteket

Bilaga 3 till slutrapport från projektet Bättre användarupplevelse i bibliotekens digitala kanaler

SWOT-analys

En SWOT-analys är ett planeringshjälpmedel där man försöker finna styrkor, svagheter, möjligheter och hot vid en strategisk översyn. Namnet kommer från de engelska orden strengths, weaknesses, opportunities och threats.

Denna analys utfördes den 20/2 2012 vid ett möte med arbetsgruppen inom projekten Bättre användarupplevelse i bibliotekens digitala kanaler och Mer och bättre innehåll för barn och unga i fler kanaler. Syftet var att samlas kring en gemensam bild av det digitala biblioteket som utgångspunkt för projektets arbete med att identifiera användarnas behov och viktiga informationsmängder. Deltagarna i SWOT-analysen listas sist i dokumentet.

Styrkor:

- ✓ Tacksamt varumärke, högt förtroende och folkets kärlek
- ✓ Alltid öppet, hög tillgänglighet jämfört med fysiska bibliotek
- ✓ Lätt att nå många användare samtidigt och lätt för dem att uttrycka sig samtidigt
- ✓ Möjlighet att samla och paketera flera olika källor och skapa samband
- ✓ En bredare bas för samarbeten med externa partners än enskilda bibliotek
- ✓ Direkt tillgänglighet till e-medier, själva läsupplevelsen
- ✓ Lätt att vara anonym, behålla integriteten kring vad man läser
- ✓ Enklare att skapa ett sammanhållet bemötande, en "profil"
- ✓ Förenklad självbetjäning t ex för att låna om och reservera
- ✓ Möjlighet att återanvända och utveckla information om programutbudet
- ✓ Möjlighet att erbjuda unikt material, främst kring äldre medier
- ✓ Allt innehåll och hela utbudet är sökbart
- ✓ Ett tillfälle till att definiera en ny bild av biblioteket, inom en just nu "öppen spelplan"

Svagheter:

- ✓ Ett bristande användarperspektiv
- ✓ Avsaknad av resurser och strategier för att möta användarnas perspektiv
- ✓ Interna processer och organisationsfokus styr mycket av innehållet
- ✓ Stora beroenden till vissa leverantörer och inlåst innehåll
- ✓ E - böckerna saknar fungerande affärsmodell för biblioteken
- ✓ Alla användare har inte möjlighet att ta till sig e-böcker

- ✓ Det finns en ojämlikhet över landet: stora kommuner har råd med både många bibliotek och bra digitala tjänster, små kommuner har varken eller
- ✓ Helhetsperspektivet mellan det fysiska och digitala biblioteket saknas
- ✓ Det uppstår därför en konkurrens om pengar mellan fysiska byggnader och digitala tjänster
- ✓ Strategi för att äga, hantera och dela/samverka kring data saknas
- ✓ Finansieringen är kortsiktig medan behoven är långsiktiga

Hot:

- ✓ Biblioteket har en otydlig profil, vilket gör att både affärsmodeller för e-böcker, politiskt intresse och konflikten mellan det fysiska och det digitala blir komplicerad
- ✓ Inlåsnigen av metadata hos aktörer med monopol
- ✓ E-böckernas affärsmodell, drm-skydd och bristande utbud
- ✓ Uppdelningen mellan stat, region och landsting utan samordning
- ✓ Fragmentarisk och otillfredsställande användarupplevelse
- ✓ Läsandet minskar generellt i flera målgrupper
- ✓ Kraven på att gå före och sätta en agenda kan bli övermäktiga för de som vill

Möjligheter:

- ✓ Goda möjligheter att nå ut till många, även via samarbeten
- ✓ Samverkan kring metadata kan ge användarna fler chanser att hitta/upptäcka det man söker efter
- ✓ En kombination av automatgenererat och manuell information kan ge en förbättrad användarupplevelse och mer effekt
- ✓ Möjligheterna till socialt läsande och digital gemenskap ökar
- ✓ Gemensam nationell inloggning skulle förenkla och ge mer rättvis tillgång
- ✓ Mer innehåll kan bli öppet genom delning/samverkan
- ✓ Självbetjäning kan också ge nya möjligheter till det fysiska rummet
- ✓ Leverantörsberoendet kan minska
- ✓ Rollen som utgivare av smal litteratur är en nisch

Deltagare vid analysen:

- ✓ Maria Ekendahl, projektledare, Stockholms Stadsbibliotek (SSB)
- ✓ Katarina Dorbell, Barnens bibliotek (BB)

- ✓ Johanna Olander, Kungliga biblioteket (KB)
- ✓ Harriet Aagaard, SSB/KB
- ✓ Daniel Andersson, SSB
- ✓ Oskar Andersson Laurin, SSB
- ✓ Kristofer Gren, SSB
- ✓ Lena Hagberg, SSB
- ✓ Örjan Hellström, Kultur i Väst
- ✓ Unn Hjohlman, SSB
- ✓ Marie Johansen, SSB
- ✓ Andreas Josefsson, BB
- ✓ Åke Nygren, SSB
- ✓ John Parnefjord, SSB
- ✓ Amanda Stenberg, Kulturhuset i Stockholm, Biblioteket 10-13
- ✓ Hanna Westöö-Olsson, SSB